

KONKURENTSIAMET

Estonian Competition Authority

OTSUS

21.04.2011.a nr 5.1-5/11-007

Koondumisele nr 06/2011 TREF Nord OÜ / AS Baltifalt loa andmine

Koondumine

28.03.2011.a esitas TREF Nord OÜ seaduslik esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt 17.03.2011.a sõlmitud aktsiate ostu-müügilepingule omandab TREF Nord OÜ 100% AS Baltifalt aktsiatest. Tehingu tulemusena omandab TREF Nord OÜ valitseva mõju AS Baltifalt üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 28.03.2011.a TREF Nord OÜ ja AS Baltifalt koondumise teate saamise kohta teate väljaandes „Ametlikud Teadaanded“. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja üle, ja KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleva koondumise osalisteks TREF Nord OÜ ja AS Baltifalt.

TREF Nord OÜ (registrikood 11468203) on AS TREF tütarettevõtja, kes tegutseb Põhja-Eestis, eelkõige Tallinnas ja selle lähiümbruses. AS TREF põhitegevusala on teehitus, sh. asfaltbetoonsegede tootmine ja paigaldus. TREF Nord OÜ põhitegevusala on teede, tänavate ja platside remondi- ja ehitustööd.

AS Baltifalt (registrikood 10217746) on koondumise eelselt Taanis registreeritud äriühingu Colas Danmark A/S tütarettevõtja. Colas Danmark A/S kuulub Colas SA kontserni ning Bouygues SA majandusgruppi. AS Baltifalt põhitegevusala on asfaltbetoonsegede tootmine ja paigaldamine ning tänavate talihooldetööde teostamine.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 391 200 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 1 917 350 eurot.

Koondumise osaliste 2010.a käive Eestis oli kokku üle 6 391 200 eurot ja mõlema koondumise osalise käive ületas 1 917 350 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise osalised tegelevad Eestis teede ehitamise, remondi ja hooldusega ning asfaltsegude tootmise, paigaldamise ja müügi, koondumise osalistega samasse kontserni kuuluv ettevõtja lisaks paekillustiku tootmisega. Sellest tulenevalt piiritletakse käesoleva koondumise puhul kaubaturud alljärgnevalt.

Teehoiu kaubaturg

Mõlema koondumise osalise peamiseks tegevusalaks on teede ehitamine, remont ja hooldus ning sellega kaasnev muu tegevus.

Teede ehitus, remont, teehoole ja muud nendega seotud tegevusalad, kus koondumise osalised tegutsevad, on käesoleva koondumise puhul piiritletud teehoiu kaubaturuna.

Käesoleva koondumise puhul on ka asfaltsegude paigaldamist käsitletud teehoiuna, kuna asfaltsegusid toodetakse üksnes teedehituseks ja muudeks teehoiuga seotud eesmärkideks ning asfaltsegudel puudub muu kasutusala peale kasutamise teetöodel.

Eesti suuremad teehoiutöid teostavad ettevõtjad, kaasa arvatud mõlemad koondumise osalised, toodavad ja paigaldavad asfaltsegusid peamiselt enda poolt teostatud teehoiutööde raames, mis tähendab, et enda tarbeks tehtud asfalttööd sisalduvad ettevõtte teehoiu müügitulus.

Kui asfaltsegusid tootval teehitajast ettevõtjal asfaltsegude tootmisvõimsus ületab oma vajadusi, siis selle asfaltsegu kui ehitusmaterjali müüki teistele teehitajatele käsitleb Konkurentsiamet siiski teehoiust eraldi asfaltsegude müügi kaubaturuna.

Teehoiu kaubaturul tegutsevatest ettevõtjatest tegeleb enamus nii pea- kui alltöövõtjana, mistõttu käesoleva koondumise puhul käsitletakse seda ühtse kaubaturuna.

Suurima osa teehoiu tellimustest moodustavad riigi ja kohalike omavalitsuste poolt tehtavad riigihanked, nagu näiteks Maanteeameti ja selle allüksuste tehnikad, oluline osa on ka sama süsteemi teehooldepingutel. Muu seas on TREF Nord OÜ teostanud Tallinna linna Kommunaalameti, Võru linna Linnamajanduse osakonna, Tartu linna

Linnamajanduse osakonna tellimusi ning AS Baltifalt on teostanud Pärnu linna Majandusosakonna tellimusi.

Kõik teehitajad pakuvad teenust nii era- kui avalikule sektorile. Käesoleva koondumise puhul ei ole eristatud kaubaturge ostjate tüübi (avalik sektor, kes peab korraldama riigihankeid, ja erasektor, kes seda ei pea) järgi, vaid käsitletud on teehoidu ühtse kaubaturuna. Koondumise teates on hinnanguliselt toodud, et erasektori osakaal rahalises väljenduses moodustab ligikaudu 10% kogu tee-ehitusturu mahust.

Toetudes koondumise teates esitatud andmetele hindab Konkurentsiamet teehoiu kaubaturu mahuks 2010.a ligikaudu 4,5 miljardit krooni ning koondumise osaliste ühiseks turuosaks vähem kui 10 %.

Seega ei tekita käesolev koondumine teehoiu kaubaturul horisontaalselt mõjutatud kaubaturgu majandus- ja kommunikatsiooniministri 17. juuli 2006.a määruse nr 69 järgi.

Asfaltsegude tootmise ja müügi kaubaturg

Suuremad teehoiutöid teostavad ettevõtted, kaasa arvatud käesoleva koondumise osalised ja nendega ühte kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad ka asfaltsegude tootmisega, mida nad kasutavad peamiselt enda teehoiutööde tegemiseks, vastava tootmisvõimsuse olemasolul ka müügiks teistele isikutele. Asfaldiliidu andmetel¹ kasutas TREF AS 2010.a omatoodetud asfaltsegudest [...] % enda teostatavatel teehoiutöödel ja [...] % müüs teistele isikutele. AS Baltifalt kasutas omatoodetud asfaltsegudest [...] % enda teostatavatel teehoiutöödel ja [...] % müüs teistele isikutele. Suurematel teehoiu ettevõtjatel on olemas asfaltsegude tootmise tehased, väiksemad kaubaturul tegutsevad ettevõtjad ostavad asfaltsegusid teistelt ettevõtjalt-asfaltsegude tootjalt. Põhiline osa asfaltsegudest tarbitakse sisendina enda poolt teostatud teehoiutöödel ja see sisaldub juba nende ettevõtjate teehoiutööde kaubaturu mahtudes.

Seega tekib asfaltsegude müügi kaubaturg ainult nende segude osas, mis müüakse teistele ettevõtjatele.

Asfaltsegude müügi geograafilise kaubaturuna saab käesoleva koondumise puhul käsitleda kogu Eesti territooriumi, kuna kaubaturul tegutsevad ettevõtjad tegutsevad üle Eesti ning turu tingimused on sarnased üle kogu Eesti territooriumi.

Asfaltsegude müügi kaubaturul oli 2010.a koondumise osaliste ühine turuosad ligikaudu [...] %. Asfaltsegusid ostsid teised teehoiuga tegelevad ettevõtjad, kes ise asfaltsegusid ei tootnud või tootsid vähem, kui oli nende vajadus.

Siiski on Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul käsitletud ja hinnanud eraldi asfaltsegude müüki teistele turuosalistele, kui horisontaalselt mõjutatud kaubaturgu

¹<http://www.asfaldiliit.ee/files/arvudes/arvudes2010/Avalik.pdf>

majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.juuli 2006.a määruse nr 69 järgi, kus koondumise osaliste ühine turuosa 2010.a oli ligikaudu [...] %.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevdamise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumise järgselt omandab AS TREF kontserni kuuluv tütarettevõtja TREF Nord OÜ valitseva mõju AS Baltifalt üle. Koondumise osaliste koondumisjärgne ühine turuosa teehoiu kaubaturul ei ületa 10%. Koondumise tulemusena tagatakse AS Baltifalt jätkusuutlikkus ning koondumise osaliste hinnangul omab koondumine positiivset mõju ka regionaalselt, mille tulemusel võib oluliselt suureneeda konkurents Edela-Eestis.

Koondumise osaliste suurimad konkurendid teehoiu alal on TREV-2 Grupp AS (turuosa 15-25%), AS Nordecon (turuosa 10-20%), Lemmikäinen Eesti AS (turuosa 10-20)%, Merko Ehitus AS (turuosa 5-15%) jt. Suuremate teedeehituse hangete vastu tunnevad huvi ka teiste riikide teehitajad, osaledes tee- ja infrastruktuurihangete pakkumistel, kuid konkurentsi tiheduse tõttu võib selline turule sisenemine ebaõnnestuda.

Suuremad teehitusettevõtjad omavad ka asfaltsegude tehaseid, mis suurendab nende turupositsiooni ja juurdepääsu teehoiu turule, kaasa arvatud osalemisel riigihangete konkurssidel. Samas tegutseb asfaltbetooni tootmisega 9 asfaltsegude tootjat ja paigaldamisega ka 9 ettevõtjat, mistõttu on konkurentsi tagamiseks konkurente piisavalt. Oluline osa teehoiust teostatakse läbi riigihangete süsteemi ning kuna kaubaturul tegutseb märkimisväärne arv teehitusettevõtjaid, on hankijatel rohkem valikuvõimalusi ning konkureerivate pakkujate olemasolu riigihangetel aitab kaasa õiglasema hinnapoliitika kujunemisele, olles seega hankijate huvides.

Sellistel tingimustel ei ole koondumise osalistel võimalik tegutseda kaubaturul sõltumatult oma konkurentidest, varustajatest ja ostjatest, mistõttu koondumine ei tekita turgu valitsevat seisundit ühelgi kaubaturul KonkS § 13 lg 1 sätestatud viisil.

Arvestades koondumise osaliste koondumise tulemusel tekkivat turuosa, konkurentide arvu ning teisi tegureid teehoiu ja asfaltsegude müügi kaubaturudel, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:**Anda luba TREF Nord OÜ ja AS Baltifalt koondumisele.**

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 21.04.2011.a otsuse nr 5.1-5/11-007 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Svetlana Ljutova/ 21.04.2011.a